

Handläggare
Johan Ragnewall
08-508 26 084

Till
Trafiknämnden
2021-11-25

Motion om att förbättra stadens kontroll av bygg- och rivningsavfall av Emilia Bjuggren (S). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Ulrika Falk
Avdelningschef

Sammanfattning

Trafikkontoret har emottagit en remiss från Emilia Bjuggren (S) om vikten av att staden förbättrar sin kontroll och tillsyn över miljöfarligt avfall. Trafikkontoret arbetar med ett förslag till omvänd ordningslag för att bättre kunna komma tillrätta med bygg- och rivningsavfall som ställs ut olovligt på stadens mark. I avvaktan på nästa steg i arbetet med detta förslag till lagändring forslar trafikkontorets upphandlade entreprenörer bort de otillåtna byggsäckar som kontoret får kännedom om och som riskerar att bli sanitära olägenheter. Hanteringen av byggsäckarna regleras enligt gällande avtal.

Trafikkontoret
Tillstånd

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 084
Växel 08-508 27 200
johan.ragnewall@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Emilia Bjuggren (S) till trafiknämnden, för besvarande senast 6 december 2021.

Emilia Bjuggren tar i motionen upp vikten av att staden förbättrar sin kontroll och tillsyn över miljöfarligt avfall. Motionären beskriver ett pågående samhällsproblem där miljöfarligt avfall hanteras felaktigt – ofta på grund av oseriösa aktörer inom återvinningsbranschen. Osorterat miljöfarligt avfall tas emot och dumpas i naturen utan märkbar hänsyn till de konsekvenser detta för med sig. I Botkyrka kommun har flera bränder brutit ut i avfallsberg som troligtvis självantänd på grund av okontrollerad dumpning av osorterat miljöfarligt avfall. Motionären menar att staden behöver utöka sitt tillsynsarbete och säkerställa att miljöfarligt avfall från staden hanteras och sorteras på rätt sätt. Staden behöver också utöka sin samverkan i förebyggande syfte så att hanteringen av miljöfarligt avfall även kravställs på rätt sätt i stadens upphandlingar. Motionen lyfter också fram vikten av att staden kommer till bukt med avfallsproblemet kopplat till olovliga byggsäckar, som också hindrar framkomligheten på stadens gator. Motionen bifogas, bilaga 1.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret håller med om att det är viktigt att Stockholms stad tar sitt ansvar i kontrollen och hanteringen av miljöfarligt avfall. Inte minst med tanke på händelseutvecklingen i Botkyrka kommun. Trafikkontorets ansvar i denna fråga omfattar i huvudsak hanteringen av det bygg- och rivningsavfall som ställs ut i byggsäckar på stadens mark. Detta främst utifrån stadens roll som remissinstans åt polisen vid upplåtelse av offentlig plats enligt ordningslagen.

Byggsäckar uppställda på offentlig plats kräver polistillstånd enligt ordningslagen. Polisen är tillstånds- och tillsynsmyndighet för frågor som berör denna lagstiftning. I Stockholm är det trafiknämnden som har delegation att besvara remisser från polisen när ansökan berör offentlig plats, förvaltd av staden. Trafiknämnden har i sin tur gett delegation till trafikkontoret att besvara remisserna. Funktionen som remissinstans åt polisen är kopplad till kommunens roll som markägare och förvaltare av offentlig plats.

Ett stort problem är dock att endast ett fåtal av de som använder och ställer ut byggsäckar på stadens mark söker polistillstånd för dem. På så vis kringgås också den tillståndsprocess som är tänkt att säkerställa att verksamheter som ianspråktar offentlig plats ska prövas med hänsyn till bl.a. trafiksäkerhet och framkomlighet.

Stadens möjlighet till åtgärd för dessa otillåtna aktiviteter begränsas av att det är polisen som har tillsynsansvaret för ordningslagsfrågor – även om byggsäckarna står på stadens mark. Den åtgärd staden kan ta till för att komma till bukt med problemet är att polisanmäla de otillåtna byggsäckarna för brott mot ordningslagen. Dessa brott är dock svårutredda och resurskrävande vilket har lett till att polisen inte kan prioritera denna fråga i förhållande till andra för Polismyndigheten viktiga uppdrag.

Mot denna bakgrund har trafikkontoret dragit slutsatsen att den bästa lösningen för att stävja uppställning av otillåtna byggsäckar på stadens mark är en ändring av nuvarande lagstiftning, i form av att vända ordningslagen, så att kommunen istället blir tillståndsmyndighet med tillsynsansvar för offentlig plats under kommunal förvaltning. Det skulle ge staden verktyg att beivra otillåten uppställning av exempelvis byggsäckar på stadens mark. Det skulle också ge förutsättningar för en bättre samordning mellan stadens berörda förvaltningar i denna viktiga fråga.

Utifrån tjänsteutlåtandet: ”*Hanteringen av byggsäckar. Svar på uppdrag av kommunfullmäktige*” beslutade trafiknämnden den 18 februari 2021 att kontoret ska arbeta för att ta fram ett förslag till ändring av ordningslagen. I det tjänsteutlåtandet hanteras byggsäcksfrågan mer omfattande och ingående. Förslag till ändring av ordningslagen har sedan dess även blivit ett av trafiknämndens budgetuppdrag inför 2022. Den 8 november 2021 beslutade kommunfullmäktige att trafiknämnden ska samarbeta med Sveriges Kommuner och Regioner i syfte att hemställa hos regeringen om en ändring av ordningslagen.

Trafikkontoret arbetar nu med ett sådant förslag till omvänd ordningslag, och planen är att detta ska vara klart i mitten av januari 2022, för att därefter remitteras. Parallellt med framtagandet av förslaget pågår förankringsarbete med Göteborg, Malmö och Uppsala, som tillsammans med Stockholm tillhör de kommuner som har störst utmaningar med att agera när offentlig

plats tas i anspråk utan tillstånd eller i strid med villkoren för givet tillstånd. Trafikkontoret deltog i Stockholm Business Alliance konferens den 21 oktober 2021 och berättade om det pågående arbetet. Kontoret kommer också att informera om arbetet med förslaget på SKR:s Gatuchefsnätverk i november 2021.

I avvaktan på nästa steg i arbetet med detta förslag till lagändring forslar trafikkontorets upphandlade entreprenörer emellertid bort de otillåtna byggsäckar som kontoret får kännedom om och som riskerar att bli sanitära olägenheter. Hanteringen av byggsäckarna regleras enligt gällande avtal. Omhändertaget avfall lämnas in på avfallscentralerna. Entreprenörerna erhåller i samband med inlämningen av avfallet ett tippkvitto som sedan överlämnas till kontoret innan fakturering för arbetet sker. Entreprenörernas efterlevnad av avtalen följs upp löpande. Avtalen uppdateras kontinuerligt inför varje ny upphandling.

Trafikkontoret och miljöförvaltningen har olika uppdrag och därmed olika roller när kommer till kravställandet av hanteringen av avfall i staden. Kontoret har en process för bortforsling och inlämning av avfall, enligt ovan. Om nya regler tas fram som får påverkan på trafikkontorets roll i denna hantering så välkomnar kontoret detta. En sådan utveckling bör öka stadens förebyggande insatser för en bättre hantering av bygg- och rivningsavfall.

Slut

Bilaga

1. Motion om att förbättra stadens kontroll av bygg- och rivningsavfall. Emilia Bjuggren (S)